VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Finansów Publicznych (nr 156)**
- **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 130)**

z dnia 3 kwietnia 2013 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 156)

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 130)

3 kwietnia 2013 r.

Komisje: Finansów Publicznych oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradujące pod przewodnictwem posła **Piotra Zgorzelskiego (PSL)**, przewodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, zapoznały się z:

– informacją na temat wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2013 r. sygn. akt K 14/11 (sentencja ogłoszona dnia 11 lutego 2013 r. w Dz.U. z 2013 r. poz. 193).

W posiedzeniu udział wzięli: **Zdzisława Wasążnik** dyrektor Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami, **Jan Grabiec** starosta powiatu legionowskiego, **Mirosław Czekaj** skarbnik Miasta Stołecznego Warszawy wraz ze współpracownikami, **Jarosław Jóźwiak** zastępca dyrektora Gabinetu Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy wraz ze współpracownikami, **Rafał Szczepański** pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej „STOP Janosikowe", prof. dr hab. **Hubert Izdebski**, **Aleksander Nowicki** ekspert Koalicji Powiatów.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angiermann-Kozielska**, **Sławomir Jakubczak**, **Anna Jasieńska**, **Dariusz Myrcha**, **Michał Nowak**, **Anna Woźniak** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Wojciech Białończyk** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

W imieniu przewodniczącego Komisji Finansów Publicznych, pana posła Dariusza Rosatiego, oraz swoim własnym otwieram wspólne posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Komisji Finansów Publicznych. Porządek dzienny obejmuje: informację na temat wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2013 r., którą przedstawią obecni na sali panowie, których jednocześnie bardzo serdecznie witam: pan prof. dr. hab. Hubert Izdebski oraz pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, pan mecenas Rafał Szczepański. Jeszcze raz bardzo serdecznie witam. Witam także przybyłych gości, przedstawicieli Ministerstwa Finansów z panią dyrektor Wasążnik, oraz wszystkich, którzy uczestniczą w naszym posiedzeniu. Prosiłbym pana prof. Huberta Izdebskiego o zabranie głosu. Jeżeli pan profesor pozwoli, to może proszę podejść do mównicy. Chyba że właśnie z tego miejsca…?

Prof. dr. hab. Hubert Izdebski:

Panowie przewodniczący, Wysokie Komisje, jak wiadomo, 31 stycznia tego roku Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok w sprawie wniosków dwóch rad: miasta stołecznego Warszawy i miasta Krakowa, o stwierdzenie niezgodności, czy ustalenie zgodności z konstytucją tak naprawdę trzech artykułów ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, ale pozostających w związku z licznymi innymi artykułami tej ustawy. Trybunał orzekł, że przepisy dotyczące tak zwanego janosikowego gminnego i powiatowego jak na razie są zgodne z konstytucją. Co to znaczy „jak na razie", zaraz wyjaśnię. Natomiast zakwestionował zgodność z konstytucją art. 36 ust. 4 pkt 1) tejże ustawy

w zakresie, w którym nie określa kryteriów, jakimi powinien się kierować minister właściwy do spraw finansów publicznych, dysponując budżetową rezerwą przeznaczoną dla jednostek samorządu terytorialnego. Jest to rezerwa, która powstaje i fizycznie istnieje, do 30% całości wpływów z tak zwanego janosikowego gminnego.

Wyrok Trybunału jest bardzo obszerny, liczy prawie 100 stron. Do tego jest zdanie odrębne sędziego pana Zbigniewa Cieślaka, który nie zgadza się z większością tez przyjętych w rozstrzygnięciu. Nie wydaje się jednak, żeby ten wyrok był z punktu widzenia przedmiotu zainteresowania Wysokich Komisji najważniejszy, dlatego że wydaje się, że najistotniejsze jest postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 lutego wydane w związku z wyrokiem z 31 stycznia. Uciekając się bowiem do tego niesłychanie rzadkiego sposobu zwrócenia uwagi na uchybienia w przepisach ustawowych, w tym przypadku uchybienia w przepisach ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, Trybunał stwierdził, że usunięcie tych uchybień jest niezbędne dla zapewniania spójności systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej i w związku z tym sądzić można, że to co stwierdził, powinno być przedmiotem zainteresowania władzy ustawodawczej ze szczególną dokładnością.

Trybunał zaczął od stwierdzenia w tymże postanowieniu sygnalizacyjnym, że nie każda regulacja zawierająca błędne rozwiązania prawne wychodząca z wadliwych założeń czy ocen ekonomicznych lub społecznych jest *per se* niezgodna z konstytucją. Uznał, że oceniane regulacje mogą znaleźć usprawiedliwienie w świetle norm konstytucyjnych, jednak, jak dostrzegł, nie stanowią one rozwiązania optymalnego i w związku z tym właśnie stwierdził, jakie są ich mankamenty, zaczynając od tego, że ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego obowiązująca od 2004 r. działa obecnie w odmiennych realiach gospodarczych. Wszystko na to wskazuje, że mowa jest zarówno o przystąpieniu Rzeczypospolitej do Unii Europejskiej i wynikających z tego zupełnie innych uwarunkowaniach finansów komunalnych jak i o sytuacji kryzysu finansowego, który dotyczy również samorządów niezależnie od tego, i ustawowo zmieniono pewne przepisy dotyczące źródeł ich dochodów w ten sposób, że i tak mają w tym zakresie mniej.

Trybunał stwierdza, że istnieją pogłębiające się dysfunkcje w zakresie realizacji celów ustawy. W przypadku dalszego pogorszenia się sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego mogą one prowadzić do naruszenia zasady adekwatności, o której mowa w art. 167 ust. 1 i 4 konstytucji. W związku z tym na zakończenie stwierdził, że prace legislacyjne w parlamencie dają sposobność do pogłębionej analizy przepisów ustawy i takiej ich zmiany, która pozwoli zahamować niekorzystne skutki mechanizmu wyrównania poziomego, stwierdzając na końcu, co, jak się wydaje, zdarzyło się pierwszy raz, że brak podjęcia stosownych działań legislacyjnych i dalsze pogłębianie się negatywnych dla finansów jednostek samorządu terytorialnego skutków działania mechanizmu nie wyklucza podjęcia przez Trybunał Konstytucyjny na podstawie stosownego wniosku ponownej oceny krytykowanych regulacji z punktu widzenia ich konstytucyjności.

Jakie dysfunkcje zauważył Trybunał Konstytucyjny w tym postanowieniu sygnalizacyjnym? Po pierwsze, krytycznie ocenił selektywny dobór kryteriów określania podmiotów zobowiązanych do dokonywania wpłat wyrównawczych. Kryterium liczby mieszkańców, kryterium dochodu podatkowego zostały wykorzystane bez wystarczającej analizy skutków takiego doboru. Przy tej okazji wyraźnie wyniknęło – tak zresztą głosił od początku przed Trybunałem Minister Finansów – że tu nie idzie w gruncie rzeczy o janosikowe, o wyrównywanie nierównych warunków finansowych jednostek samorządu terytorialnego, tylko idzie o skutki finansowe zmiany dokonanej z dniem 1 stycznia 2004 r. dotyczącej określania niektórych zadań jednostek samorządu powiatowego i gminnego. Były one zadaniami z zakresu administracji rządowej, zadaniami zleconymi, stały się zadaniami własnymi. Z tego powodu zwiększony został udział jednostek samorządu terytorialnego w odpowiednich podatkach, co spowodowało nierównomierne wedle ówczesnych mierników korzyści i straty jednostek samorządu terytorialnego i system wyrównawczy służył w gruncie rzeczy amortyzacji tamtej zaszłości. Teza była taka, że to nie jest żadne janosikowe, bo to nie jest jego cel.

To jest jednak tylko komentarz, natomiast wracając do postanowienia sygnalizacyjnego Trybunału Konstytucyjnego, Trybunał wyraźnie stwierdza, że kryterium liczby

mieszkańców nie uwzględnia specyfiki dużych jednostek samorządu terytorialnego takich, jak Warszawa i Kraków, oraz struktury demograficznej czy sezonowego przypływu ludności, na co pozwoliłoby na przykład ustalenie współczynnika ludnościowego. Obecnie obowiązująca ustawa o dochodach przewiduje, że rozumie się przez liczbę mieszkańców liczbę faktycznie zamieszkałych według stanu na 31 grudnia roku poprzedzającego rok bazowy, co oznacza, że liczba mieszkańców obliczana jest na podstawie danych sprzed 2 lat w stosunku do roku budżetowego. Podobne zresztą przesunięcie o 2 lata jest, jeśli chodzi generalnie o stronę dochodową. Trybunał stwierdza, że jak dowodzi praktyka, sytuacja danej jednostki samorządu może w tym okresie radykalnie się zmienić, i w związku z tym uzasadnione jest stosowanie w określonych sytuacjach instrumentów korygujących, bądź na przykład wprowadzenie granicy ostrożnościowej wpłat na przykład w projekcie nowelizacji ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zadaje pytanie czy może stwierdza, że powinno się w działalności ustawodawczej rozważyć, czy optymalnym rozwiązaniem jest ograniczenie kryteriów identyfikacji beneficjentów tak zwanego janosikowego jedynie do wybranych wydatków i wybranych dochodów jednostek samorządu terytorialnego, co wynika z genezy tych rozwiązań, czy też ze względu na cel mechanizmu wyrównywania poziomego trafniejsze byłoby uwzględnienie ogółu dochodów publiczno-prawnych ustalonych w ustawie i podstawowych wydatków własnych jednostek samorządu terytorialnego odniesionych każdorazowo do danego szczebla jednostek. Jako dysfunkcję mechanizmu wyrównywania poziomego Trybunał wskazuje także sytuację, w której suma środków przeznaczonych dla wszystkich gmin beneficjentów w sposób stały jest mniejsza niż suma kwot wpłacanych do budżetu państwa przez gminy-płatników, co wskazuje, że obowiązkowe wpłaty samorządów w części gminnej w znaczny sposób przewyższają potrzeby wyrównawcze. Stąd się wzięła rezerwa, o której mowa jest już bezpośrednio w stosownej części wyroku.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Przepraszam bardzo, panie profesorze. Czy możemy prosić członków obydwu Komisji o skoncentrowanie się na wypowiedzi pana profesora?

Prof. dr. hab. Hubert Izdebski:

Zbliżam się już do końca. Trybunał zasygnalizował zasadnicze wady regulacji, mając świadomość, że obowiązujący model wyrównania dochodów jednostek samorządu terytorialnego jest jednym z możliwym modeli redystrybucji części środków bogatszych jednostek samorządu. Jak podniósł sam Marszałek Sejmu, zmieniające się warunki życia społecznego, a co za tym idzie, funkcjonowanie samorządów, jak również dynamika procesów gospodarczych mogą uzasadnić odejście od aktualnych rozwiązań i przyjęcie przez ustawodawcę innych rozwiązań w sferze finansów komunalnych.

Selektywność kryteriów, dwuletni termin oraz brak mechanizmu korygującego może w przyszłości doprowadzić do naruszenia art. 161 ust. 1 i 4 konstytucji, a postanowienie Trybunału ma przyczynić się do zapobieżenia takiej sytuacji i stąd jeszcze raz na zakończenie pozwolę sobie powtórzyć stwierdzenie właśnie Trybunału. „Brak podjęcia stosownych działań legislacyjnych i dalsze pogłębianie się negatywnych dla finansów jednostek samorządu terytorialnego skutków działania mechanizmu nie wyklucza podjęcia przez Trybunał Konstytucyjny na podstawie stosownego wniosku ponownej oceny krytykowanych regulacji z punktu widzenia ich konstytucyjności”. Poza tym chcę również poinformować, że na rozpatrzenie przez Trybunał czeka, i to dłużej jeszcze niż wnioski Warszawy i Krakowa, wniosek województwa mazowieckiego o stwierdzenie zgodności z konstytucją art. 31 ustawy, który go dotyczy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo panu profesorowi za przybliżenie nam zarówno postanowień jak i samych założeń wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Istotna dla nas jest także ta konkluzja, że brak podjęcia działań legislacyjnych w przyszłości może także skutkować orzeczeniem o niekonstytucyjności, zwłaszcza że w Trybunale czeka wniosek samorządu województwa mazowieckiego. Prosimy o zabranie głosu pana mecenasa Szczepańskiego.

Pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej „STOP Janosikowe" Rafał Szczepański:

Panowie przewodniczący, panowie posłowie, Wysokie Komisje, próby podjęcia reformy janosikowego z naciskiem na wyraz „reforma" trwają już od kilku lat. Wniosek Warszawy i Krakowa do Trybunału nie był wnioskiem o likwidację janosikowego. To zostało bardzo wyraźnie podkreślone i powiedziane w Trybunale. Podkreślali to także sędziowie Trybunału Konstytucyjnego, że chodzi tutaj przede wszystkim o mądrą reformę tego ważnego systemu redystrybucji i wyrównywania warunków życia w Polsce. Od początku my, wnioskodawcy, także mówiliśmy, że chcemy wyłącznie reformy polegającej na usunięciu wad i dysfunkcji. Dzisiaj jesteśmy bogatsi o przemyślenia i decyzje Trybunału Konstytucyjnego. Postanowienie Trybunału Konstytucyjnego zostało zakwalifikowane do tak zwanych prewencyjnych postanowień sygnalizacyjnych. W historii Trybunału Konstytucyjnego zostało wydanych tylko kilka takich postanowień prewencyjnych na osiemdziesiąt kilka w ogóle postanowień i na ponad dwa tysiące werdyktów Trybunału. Tylko w kilku werdyktach i właśnie w tym postanowieniu, jednym z tych trzech lub czterech postanowień, które zostały wydane w tym trybie, Trybunał zwrócił się do Sejmu z takim właśnie wnioskiem przestrogi, że brak działań doprowadzić może, a w zasadzie doprowadzi do niekonstytucyjności. A więc ważny organ państwa, jakim jest Trybunał Konstytucyjny, jako naczelny sąd prawa, zwrócił się do polskiej legislatury, że nie możemy, że państwo nie możecie pozostawić tej sprawy bez naprawy. Wiedza o tym, że to funkcjonuje źle i brak działania jest zaniechaniem, które może spowodować różne konflikty i poważne problemy w przyszłości.

Proszę państwa, Trybunał powiedział jasno w tym postanowieniu, że procedowane w Sejmie projekty: obywatelski i poselski, są dobrym punktem wyjścia do przeprowadzenia zmian. Otóż, w tych projektach zostały przedstawione ważne rzeczy takie, jak progi ostrożnościowe, jak zwrócenie uwagi na właściwe obliczanie liczby ludności będącej podstawą do obliczania wysokości Janosikowego. Trybunał Konstytucyjny też na to zwrócił uwagę na główne techniczne wady tej ustawy. Trybunał apeluje do Sejmu, wydając to postanowienie, o podjęcie działań. Możemy się tylko przyłączyć do postanowienia Trybunału i zwrócić się do państwa z wnioskiem i z gorącą prośbą o to, żebyście państwo naprawili to prawo, pozostawiając jednocześnie to prawo, bo to prawo ma służyć obywatelom naszego kraju, ale pomagając jednym, musi w sposób rzetelny, uczciwy i wyważony dotykać innych, którym zabiera część wypracowywanego przez nich majątku, który będzie spożytkowany na potrzeby społeczności lokalnych. Dlatego jeszcze raz na koniec pragnę zadeklarować z naszej strony wsparcie dla państwa działań i przedstawić prośbę o doprowadzenie do tego, żeby prawo w kwestii janosikowego było spójnym niedysfunkcyjnym prawem i prawem służącym ogółowi obywateli Rzeczypospolitej Polskiej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Bardzo dziękuję panu mecenasowi Szczepańskiemu. Szanowni państwo, otwieram dyskusję. Kto z członków Komisji Finansów Publicznych, Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz zaproszonych gości chciałby zabrać głos? Zapisał się pan poseł Święcicki. Kto jeszcze? Póki co nie ma więcej chętnych. Proszę, panie pośle.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, wydaje mi się, że w tej sytuacji potrzebna nam jest jakaś analiza tego, na ile te projekty, które cały czas są w Sejmie rozpatrywane, spełniają te sygnalizacyjne postanowienie Trybunału Konstytucyjnego, na ile one odpowiadają na sygnalizowane tam niebezpieczeństwa, niespójności, błędy i wątpliwości, a na ile nie. Od tego powinniśmy uzależnić naszą dalsza pracę nad tymi projektami. Tak mi się wydaje, bo istotne jest przeprowadzenie tego rodzaju analizy przez Biuro Analiz Sejmowych czy jakiegoś eksperta. Taka jest moja propozycja, żeby prezydia obu Komisji podjęły tego rodzaju inicjatywę.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Głos teraz zabiera pan przewodniczący Waldy Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Wydaje się, że odpowiedzią przynajmniej na art. 36, który mówi o tej rezerwie, oraz na to postanowienie sygnalizacyjne jest właśnie sprawozdanie, które było końcowym sprawozdaniem odrzuconym przez Komisje, ponieważ wszystkie zalecenia, które Trybunał przedstawił, czyli progi ostrożnościowe, wskaźnik ludności oraz rozwiązanie tej pierwszej rezerwy, której utworzenie było niekonstytucyjne, było zawarte w tym projekcie. Osobiście mi się wydaje, że gdyby ten projekt został uchwalony – nie wiem, jaka jest procedura – ale wydaje się, że Trybunał wydałby orzeczenie o umorzeniu postępowania w tej sprawie ze względu na to, że wszystko, co jest tam zawarte, zawarte jest w tym poprawionym projekcie w brzmieniu sprawozdania projektu obywatelskiego. I to tyle w tej chwili. To jest jasne i czytelne. Tak by było. Zresztą Trybunał dysponował tym projektem i sam wskazywał, jeżeli dobrze się orientuję, że w dużej części odpowiedzią na to postępowanie sygnalizacyjne oraz orzeczenie samo w sobie jest właśnie to sprawozdanie, które było znane Trybunałowi Konstytucyjnemu. Tyle można na ten temat powiedzieć. Wydaje się, że szliśmy w dobrym kierunku. Jest tylko jedna kwestia oczywiście. Możemy się nad tym zastanawiać, mam nadzieję, w podkomisji, bo tak czy owak parlament czy też rząd powinien zareagować na orzeczenie – zapewne pani dyrektor się w tej sprawie wypowie – dotyczące niekonstytucyjności tego art. 36. Dobrze mówię, art. 36? Taka reakcja powinna nastąpić. Jak mówię, wykonaliśmy kawał dobrej roboty i wydaje się, że Trybunał jakby współpracował z podkomisją i Komisjami, zawierając w tym postanowieniu sygnalizacyjnym dokładnie wszystkie uwagi, które zostały z kolei zawarte w sprawozdaniu niestety odrzuconym przez Komisje.

Jest tylko jeszcze jedna kwestia. Możemy się też zastanawiać, ale mam nadzieję, że na następnym etapie prac, bo nad tym Trybunał się nie zastanawiał, mianowicie, biorąc pod uwagę te wskaźniki, które zostały wprowadzone, ta pierwsza rezerwa dla gmin, która została utworzona z janosikowego, została rozwiązana. Chodziło o zneutralizowanie tych kosztów wprowadzenia tak, żeby żadna z gmin nie traciła na tym, i jeśli chodzi o gminy, to się udało. Jeżeli chodzi o powiaty, to w związku z tym, że wprowadziliśmy też różne progi ostrożnościowe, staraliśmy się, żeby nie nastąpiło uszczuplenie dochodów powiatów i województw w konsultacji z Ministrem Transportu rozwiązaliśmy tę subwencję drogową znajdującą się też w dyspozycji Ministra Finansów. Możemy się zastanawiać, czy podtrzymywać decyzję o rozwiązaniu tak, żeby żaden z samorządów powiatowych i wojewódzkich nie tracił, czy też nie, ale wtedy oczywiście skutki wynikające z orzeczenia, które musimy wprowadzić, będą widoczne. One oczywiście wymagają wprowadzenia tak, jak to podkreślił Trybunał. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Prosiłbym teraz o zabranie głosu panią przewodniczącą Skowrońską. Następnie głos zabierze pani dyrektor Wasążnik.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Chciałabym nawiązać do wystąpienia przedstawiciela inicjatywy ustawodawczej dotyczącej janosikowego, do wypowiedzianych przez niego słów mówiących o potrzebie mądrej reformy. W tej sprawie absolutnie nie ma sprzeciwu. Reforma musi być mądra. Musi być również rozmowa pomiędzy samorządami. Nawiązując do słów pana posła Święcickiego dotyczących ekspertyz czy jakichś wyliczeń, myślę, że dobrym miejscem, żeby kontynuować tę dyskusję, będzie Komisja Wspólna Rządu i Samorządu. To nie może być reforma incydentalna albo incydentalna zmiana przepisów, tylko mądra reforma. Do tego, myślę, powinniśmy podejść bardzo odpowiedzialnie. Podstawą tego rozwiązania dotyczącego tak zwanego janosikowego była sprawa związana z solidarnością regionów. O tym nie powinniśmy zapominać. Myślę, że po wyroku Trybunału Konstytucyjnego jest potrzeba przeprowadzenia pogłębionej dyskusji.

Jeśli chodzi o tę dyskusję, to samorządy są bardzo podzielone. Na ręce pana przewodniczącego został przekazany również mój wniosek, aby pokazać możliwe kierunki i warianty. Chciałabym przypomnieć, że planując bardzo wiele inwestycji, samorządy przygotowywały się również i brały pod uwagę przychody, jakie będą otrzymywać. Samorządy zakładały takie plany na przyszłość. Dzisiaj zmiana tego systemu wymagać będzie

również zmiany planów strategii województw, i to jest sprawa moim zdaniem również ważna i istotna dla regionów.

Myślę, że tę dyskusję należy również przenieść na poziom samorządów, bo tak, jak wiele otrzymywaliśmy bardzo różnych stanowisk: od stanowisk popierających tę inicjatywę do stanowisk jej przeciwnych, tak dzisiaj potrzebna jest taka dyskusja i wypracowanie takiego mądrego rozwiązania w konsensusie. Ten konsensus musi zostać zawarty również na poziomie samorządów, które partycypują w określonych przychodach z uwzględnieniem tego, na co wskazują autorzy inicjatywy ustawodawczej, ale nie tylko, bo również bogatsze samorządy. Także elementy, które na to się składają są, zbyt skomplikowane, żeby można było rozwiązać problem na jednym posiedzeniu w trakcie jednej debaty. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Pani dyrektor Wasążnik. Później pani poseł Ligia Krajewska.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów Zdzisława Wasążnik:

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, Minister Finansów po otrzymaniu wyroku jak również uzasadnienia…

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Prosimy zbliżyć się do mikrofonu.

Zastępca dyrektora Departamentu MF Zdzisława Wasążnik:

Minister Finansów po otrzymaniu zarówno wyroku jak i uzasadnienia od razu przystąpił do prac z uwagi na fakt, że jeden z artykułów ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego został uznany za niezgodny z konstytucją. Jest to art. 36 ust. 4 dotyczący tworzonej rezerwy. Chciałabym tylko zauważyć, że rezerwa jest tworzona nie tylko z nierozdzielonych środków pochodzących z wpłat, ale również ze zwrotów od jednostek samorządu terytorialnego, które nadebrały subwencję. W tej chwili pracujemy nad kryteriami podziału tej rezerwy tak, aby w roku bieżącym środki z tej rezerwy mogły zostać podzielone.

Jeżeli natomiast chodzi o pozostałe kwestie, to chciałabym zwrócić uwagę, że Trybunał Konstytucyjny wyraźnie podkreślił, że z konstytucji nie wynika jeden określony model wpłat. Nie wynikają również kryteria, jakimi należy się kierować zarówno przy ustalaniu jednostek, które będą zobowiązane do dokonywania wpłat, jak również i beneficjentów. Oczywiście zakres tej regulacji będzie uzależniony od ustawodawcy, przy czym swoboda ustawodawcy będzie ograniczona przede wszystkim koniecznością zachowania zasady adekwatności. W tym zakresie Minister Finansów również będzie analizował dokładnie te postanowienia sygnalizacyjne i wszystkie te elementy. Już w tej chwili przystąpiliśmy do takiej analizy, przy czym te prace będą pewnie trwały troszeczkę dłużej, bo jeżeli chodzi o kryteria podziału rezerwy, to będziemy starali się jak najszybciej przedstawić na posiedzeniu zespołu finansowego Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu, żeby propozycja mogła trafić jak najszybciej do parlamentu, żeby te środki zostały podzielone.

Jeżeli natomiast chodzi o pozostałe postanowienia sygnalizacyjne, to wymagają one dogłębnej analizy. Na przykład jeżeli chodzi o jedno z kryteriów, jakim jest przyjmowanie dochodów do wyliczenia wpłat i subwencji, to dla nas te dochody sprzed dwóch lat są najbardziej wiarygodne, ale również będziemy starali się uwzględnić uwagi i przeanalizować, jakie są możliwości uwzględnienia tego, na co nam wskazał Trybunał Konstytucyjny. Także u nas w tej chwili trwają prace. Postaramy się, żeby środki (ta rezerwa wynosi w tym roku 150.000 tys. zł) zostały jak najszybciej podzielone na podstawie kryteriów, które byłyby zgodne już z Konstytucją. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Pani poseł Ligia Krajewska.

Poseł Ligia Krajewska (PO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, myślę, że po tym, co powiedziała pani dyrektor, chciałam właśnie zapytać o to, czy będziemy powoływali podkomisję, żeby można

było procedować te zmiany, kiedy ministerstwo będzie już gotowe ze swoimi propozycjami? Tak to rozumiem. To jest jedno pytanie.

Drugie pytanie dotyczy tego, co powiedziała pani poseł Skowrońska. Trudno jest tutaj powiedzieć, że samorządy mogą przewidzieć, jakie będą miały dochody za kilka lat, ponieważ to będzie zależało od kondycji tych samorządów, które płacą, więc jeśli tutaj ustalimy nowe reguły, to i tak one będą obowiązywały w przyszłym roku, a nie w tym. Myślę więc, że jest tutaj duży margines bezpieczeństwa. Gdyby udało nam się wprowadzić te zmiany do czerwca, to myślę, że byłoby to dobre dla Ministerstwa Finansów jak również dla samorządów. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Jeżeli nie ma więcej chętnych do zabrania głosu, to chcę stwierdzić, Wysokie Komisje,… Proszę bardzo.

Ekspert Koalicji Powiatów Aleksander Nowicki:

Aleksander Nowicki, jest ekspertem pracującym dla Koalicji Powiatów. Wysokie Komisje, przede wszystkim nie zazdroszczę państwu zadania, bo Trybunał Konstytucyjny wskazał w postanowieniu sygnalizacyjnym, że…

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Bliżej mikrofonu.

Ekspert Koalicji Powiatów Aleksander Nowicki:

…że może nastąpić przekroczenie konstytucyjności, natomiast nie powiedział dokładnie, na czym ono może polegać. Tutaj więc troszeczkę obracamy się w świecie hipotez. W postanowieniu sygnalizacyjnym wskazano na selektywność doboru kryteriów liczenia dochodów i selektywność kryteriów kierowania kwot do subwencji równoważącej.

Chciałem zwrócić uwagę na jedną rzecz. Proszę państwa, przed Trybunałem Konstytucyjnym była mowa o miastach na prawach powiatu. Tam cała trudność, którą janosikowe sprawia płatnikom, jest nieco maskowana tym, że są to zarówno gminy jak i powiaty. To znaczy, na poziomie gminnym janosikowe jest stosunkowo łagodne, na poziomie powiatowym jest ono stanowczo surowe. W związku z tym tam nie widać tego, jak jest naprawdę. Jeżeli weźmiemy pod uwagę dochody powiatowe, to być może sprawa wygląda troszeczkę inaczej niż na poziomie gminnym. To znaczy, że być może to przekroczenie konstytucyjności nastąpiło już, ale ono zostało nie zauważone z powodu maski dochodów gminnych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Bardzo dziękujemy. Wysokie Komisje, stwierdzam, że Komisje: Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Finansów Publicznych, przyjęły informację na temat wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2013 r. przedstawioną właśnie na tym posiedzeniu. Wnoszę o podjęcie pracy przez funkcjonującą podkomisję. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisje przyjęły tę informację i wniosek. Nie widzę i nie słyszę sprzeciwu.

Zamykam nasze posiedzenie.